

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนสื่อหนึ่งที่ได้รับคามนิยชมจากผู้รับสารในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณสมบัติพิเศษในตัวเองหลายประการ คือ โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีทั้งภาพและเสียง มีสีสันเหมือนจริง และยังเป็นแหล่งของความบันเทิงที่เข้าถึงผู้รับชมรายการได้ทุกวัน เวลา และทุกสถานที่ นอกจากนี้โทรทัศน์ยังมีความหลากหลายของรายการให้ผู้รับชมได้เลือกสรรมากมายหลายประเภท และคุณสมบัติที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ โทรทัศน์เป็นสื่อของความบันเทิงที่มีราคาถูก คุ่มค่า กล่าวคือ ผู้รับชมรายการสามารถซื้อโทรทัศน์เพียง 1 เครื่องก็สามารถเปิดรับชมรายการต่างๆ ได้โดยไม่ต้องจ่ายเงินค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายบริการใดๆเพิ่มเติมขึ้นอีก ผู้รับชมรายการสามารถชมรายการได้ทุกวัน ทุกเวลา พร้อมกับรับความเพลิดเพลิน ตลอดจนข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ได้ ณ ทุกสถานที่

ในรายการที่นำเสนอทางโทรทัศน์ มีความหลากหลายของรายการต่างๆมากมาย อาทิเช่น รายการเกมโชว์ วาไรตี้ ภาพยนตร์ ข่าว ละคร การ์ตูน เพลง สารคดี เป็นต้น โดยในบรรดารางการทั้งหลายเหล่านี้ รายการละครนับว่าเป็นรายการหนึ่งที่ได้รับคามนิยชมอย่างสูงจากผู้รับชมรายการโทรทัศน์

จากการศึกษาของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรมณี (2528:30) พบว่าจากการนำเสนอรายการโทรทัศน์ ร้อยละ 60 เป็นรายการบันเทิง โดยในประเภทรายการบันเทิงนั้น มีรายการละครเป็นรายการหลักที่ได้รับความนิยมจากผู้รับชมมากที่สุด จากจุดนี้เองทำให้รายการละครกลายเป็นรายการที่ช่วยสร้างรายได้หลักให้กับผู้ผลิตรายการ ซึ่งจาก Allen (1985:47) พบว่า ผู้อุปถัมภ์รายการนิยมให้การสนับสนุนรายการละคร เพราะรายการละครเป็นรายการที่มีผู้ชมอย่างสม่ำเสมอ ผู้ดูละครจะเป็นผู้ที่มีลักษณะซื้อสัปดาห์ต่อรายการ และมีการติดตามดูอย่างต่อเนื่องทุกวัน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้รายการละครได้รับความนิยมอย่างมากใน

การโฆษณาสินค้าซึ่งต้องอาศัยการตอบคำถามสารโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า อัตราค่าโฆษณาของรายการละครช่วงเวลาหลังข่าว 19.00 น. อยู่ในอัตราที่สูงมาก

ในแง่ของความบันเทิงแล้ว ละครโทรทัศน์ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด และสามารถให้ความบันเทิงได้กับคนทุกชนชั้นในสังคม ละครโทรทัศน์ไม่ได้เป็นเครื่องแบ่งแยกชนชั้นดังเช่นละครในสมัยก่อน คนจน คนมีการศึกษาคำ สามารถจะดูได้เหมือนกับคนที่มีสถานภาพสูงในสังคม ถึงแม้ว่าลักษณะการเลือกดูและความบันเทิงที่ได้รับจะต่างระดับกันก็ตาม (Smithies 1971:34 อ้างใน เพาวิภา ภมรสติชัย 2528:16)

De Fleur (1964:55) อธิบายว่า นอกจากละครโทรทัศน์จะให้ความบันเทิงเป็นหลักแล้ว ในลักษณะของอิทธิพลทางอ้อม ละครโทรทัศน์ยังเป็นแหล่งความรู้ ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดเกลาทางสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการที่สอนให้รู้ถึงการปฏิบัติตัวในสังคม ละครโทรทัศน์จึงเป็นตัวแทน(Socializing agent) ในการบอกสมาชิกในสังคมให้รู้ถึง เป้าหมาย ค่านิยม บทบาท และแบบอย่างของสังคมโดยวิธีทางอ้อม ผู้ชมละครโทรทัศน์จึงเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ในลักษณะที่ไม่รู้ตัว

โดยละครโทรทัศน์นั้นจะมีหลายประเภท ซึ่งมีการแบ่งประเภทตามลักษณะของเนื้อหา เช่น ละครแนวประวัติศาสตร์ แนวสืบสวนสอบสวน แนวลึกลับสยองขวัญ แนวเทพนิยาย เป็นต้น นอกจากการแบ่งประเภทตามเนื้อหาแล้ว ยังมีการแบ่งประเภทของละครตามรูปแบบของการนำเสนอ เช่น ละครเรื่องยาวหลายตอนจบ ละครสั้นต่อเนื่องกันหลายตอนจบ ละครจบในตอน เป็นต้น

รูปแบบหนึ่งที่จะกล่าวถึงคือ ละครSituation Comedy หรือ เรียกสั้นๆว่า Sitcom ซึ่งเป็นรูปแบบของละครประเภทหนึ่งในละครComedy

Situation Comedy เป็นละครที่เกิดจากการสร้างความตลกขบขันจากสถานการณ์ต่างๆ โดยมีการผูกเรื่องสร้างเหตุการณ์ให้เกิดเป็นปมขึ้น มีการดำเนินเรื่องที่รวดเร็ว จบเป็นตอนๆ มีนักแสดงสำคัญเป็นหลักชุดเดียว ไม่ใช่จากมากนัก

จากหนังสือการละครไทย ของสุมนมาลย์ นิมเนตพันธ์ (2532:67) พบว่า ละคร Comedy เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ 487 ปีก่อนคริสตกาลในสมัยกรีก-โรมัน เป็นการแสดงเพื่อบูชาเทพเจ้าไดโอนิซัส โดยมี อริสโตฟานีส เป็นผู้เขียนบทละคร โครงเรื่อง คือ ตลกขบขัน เสียดสีสังคม ในการแสดงจะมีลูกคู่ขับร้องและเต้นรำ มีนักแสดงเป็นผู้ชาย และไม่จำกัดจำนวนตัวละคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการแสดงคือ เพื่อบูชาเทพเจ้าและเพื่อความบันเทิง

สำหรับละครSituation Comedy นั้น มีความเป็นมาจากหนังสือใน The Entertainment Machine (211-243) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Situation Comedy เริ่มต้นจาก Radio Situation Comedy ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดย เป็นรายการวิทยุที่ผลิตในช่วงของสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นรายการวิทยุที่นำเสนอเพื่อความบันเทิงแก่ผู้รับชมรายการ ทำให้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ต่อมา รายการโทรทัศน์เริ่มมีการแพร่ภาพ ไปยังผู้รับชมรายการ มีผู้นำรายการรูปแบบรายการSituation Comedy ของวิทยุ ไปประยุกต์ใช้เพื่อนำเสนอทางรายการโทรทัศน์ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมรายการละครขณะบันทึกเทปด้วย จึงมีผลทำให้ละครในรูปแบบSituation Comedyในละครโทรทัศน์ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น

ยุคสมัยของละครSituation Comedy ในสหรัฐอเมริกา สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ (Comic Visions 1990)

1.ประมาณ ค.ศ.1950-1959 เป็นยุคของการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในครอบครัวตัวอย่างละคร ได้แก่ "Leave It To Beaver" "Father Knows Best" "The Honey mooners" " I Love Lucy "

2.ประมาณ ค.ศ.1960-1969 เป็นยุคของการนำเสนอเรื่องราวของสภาพธรรมชาติ ความเป็นชนบทที่ไปเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับชีวิตในสังคมเมือง ตัวอย่างละคร ได้แก่ " Green Acres" "The Beverly Hillbillies "

3.ประมาณ ค.ศ.1970-197 เป็นยุคของการนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนปัญหาสังคม ตัวอย่างละคร ได้แก่ "All in Family" "The Mary Tyler Moore Show" "M*A*S*H"

4. ประมาณ ค.ศ.1980 เป็นต้นมา เป็นยุคของการนำเสนอเรื่องราวที่สนุกสนานและ การชี้แนะ สังคม ตัวอย่างละคร ได้แก่ "The Cosby Show"

สำหรับการเริ่มต้นของSituation Comedyในประเทศไทยนั้น ไม่มีหลักฐานที่ระบุได้ ชัดเจนว่า เริ่มเมื่อใด แต่มีการกล่าวถึงละครโทรทัศน์เรื่องแรกของไทยในหนังสือละคร โทรทัศน์ไทยของปนัดดา ธนสถิตย์ (2531 : 3-4) ในรายละเอียดคือ ละครที่นับว่าเป็น ละครโทรทัศน์เรื่องแรกของไทย คือ เรื่อง “สุริยาณีไม่ยอมแต่งงาน” ของนายรำคาญ (ประหยัด ศ. นาคะนาท) ออกอากาศเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2499 ทางสถานีไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม โดยจะเป็นละครสั้นจบในตอน เป็นละครฉากเดียวจบ ทั้งนี้เพราะมีห้องส่ง (Studio) ขนาดเล็กเพียงห้องเดียว จึงจำเป็นต้องใช้ฉากจำกัด และมีการบอกบทให้กับตัว ละครขณะแสดงด้วย เป็นการแสดงสด ใช้เวลาประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นก็มีละคร ลักษณะนี้แนะนำเสนอตามมามากอีก 5 เรื่อง คือ

25 มีนาคม	2499	กระสุนอาฆาต
24 พฤษภาคม	2499	ดึกเสียแล้ว
29 พฤษภาคม	2499	น้ำสาบาน
10 มิถุนายน	2499	ศัตรูลับของสลยา
14 มิถุนายน	2499	ง่ายนิกเดียว

ในปี 2499-2500 การจัดรายการประเภทละครเพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นละคร สั้นจบในตอน นิยมสร้างPlotเป็นเรื่องสั้นขึ้นเอง และเริ่มมีละครสั้นประเภทละครชวนหัว แสดงเป็นประจำทุกสัปดาห์ เป็นละครชวนหัวขณะล้อต๊อกและคณะ จัดแสดงเพียง 3 เดือน เท่านั้น แต่ก็ยังมีละครชวนหัวคณะอื่นๆ แสดงอยู่เสมอๆ

พ.ศ. 2501 ละครโทรทัศน์เริ่มได้รับความนิยมมาก มีนักแสดงจากละครเวทีเข้ามา ร่วมแสดงละครโทรทัศน์มากขึ้น

พ.ศ. 2502 ละครโทรทัศน์ทางไทยทีวีช่อง 4 มีผู้นิยมชมกันมาก คณะละครมี จำนวนมากขึ้น และมีททบ. ช่อง 7 เริ่มผลิตรายการละครมากขึ้นและมีคณะผู้ผลิตและนัก

แสดงย้ายจากช่อง 4 มาช่อง 7 กันมากขึ้น ทั้ง 2 สถานีได้แข่งขันกันผลิตละครออกอากาศ มีทั้งละครสั้นจบในตอนและละครยาวหลายตอนจบโดยแสดงเดือนละครึ่ง

พ.ศ. 2503 ที่วีช่อง 4 ได้ผลิตรายการละครชุด นุสรรา ขึ้น โดยเลียนแบบละครสั้นรักลูซี่ของประเทศสหรัฐอเมริกา ละครชุด นุสรรา เป็นละครเบาสมองชุดสั้นจบในตอน ความยาวตอนละ 30 นาที มีผู้แสดงชุดเดียวกันตลอด แต่มีการเปลี่ยนเหตุการณ์หรือเรื่องราวในแต่ละตอนให้แตกต่างกัน

จาก หนังสือ The Entertainment Machine (237) มีการกล่าวถึง ละคร Situation Comedy เรื่อง I Love Lucy ว่าเริ่มออกอากาศตั้งแต่ ค.ศ. 1951-1957 (ประมาณ พ.ศ. 2494-2500) เป็นละครที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสหรัฐอเมริกา ดังนั้น อาจเป็นไปได้ว่า ละครชุดนุสรราเป็นละครแนว Situation Comedy ที่ได้รับอิทธิพลจากประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2505-2510 ละครโทรทัศน์ของไทยก็เฟื่องฟูขึ้นเป็นลำดับมีละครเพิ่มขึ้นมาก

พ.ศ. 2511-2518 กิจการละครได้รับความนิยมลดน้อยลงไป ทั้งนี้เพราะการผลิตรายการและการแสดงไม่มีคุณภาพ กล่าวคือ ยังมีการบอกบทละครในระหว่างมีการแสดง ในช่วงนี้ภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศเข้ามาได้รับความนิยมมากขึ้น

พ.ศ. 2519 มีการใช้เทปโทรทัศน์ในกระบวนการผลิต ทำให้ละครโทรทัศน์กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้งหนึ่ง มีการผลิตละครประเภท Soap Operas และ Dramatic Specials

พ.ศ. 2522 มีการผลิตละครโทรทัศน์ประเภท TV. Serials หรือ Soap Operas เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการผลิตละครเรื่อง 38 ซอย 2 ออกอากาศทางช่อง 5 ซึ่งละครเรื่องนี้ เป็นละครที่ถือว่าการให้กำเนิด TV. Family หรือ ครอบครัวทีวี เป็นครั้งแรก โดยเป็น เรื่องที่ให้คติธรรมในการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดีแก่ผู้รับชมรายการ

พ.ศ. 2523 กบว. ได้มีคำสั่งให้งดออกอากาศในช่วงเวลา 18.30-20.00 น. ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ประหยัดพลังงาน จากคำสั่งนี้ จึงมีผลให้ละครโทรทัศน์ไทยที่กำลังแข่งขันกันออกอากาศในช่วงเวลานั้น ลดความนิยมลงไป พร้อมกันนั้นภาพยนตร์จีนก็เข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น

พ.ศ. 2524 กบว. ได้ขอความร่วมมือสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ให้นำเสนอรายการรายการของไทยแทนรายการต่างประเทศ ในช่วงเวลาหลังข่าว 20.00 น. จึงทำให้ละครไทยได้รับความนิยมอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับรายการละครโทรทัศน์ไทยในรูปแบบของSituation Comedy นอกจากละครชุดนุสรณ์แล้ว ก็ไม่มีหลักฐานระบุชัดเจนว่า มีการผลิตเรื่องใดเป็นลำดับที่สอง แต่ก็มีละครรูปแบบนี้แพร่ภาพออกอากาศอีกหลายเรื่อง เช่น ผู้พิทักษ์ความสะอาด ยุทธจักรนักคิด สาทรคอนเจ็คต์ พิภพมัจจุราช หุ่นไล่กา บาปบริสุทธิ์ เป็นต้น

สำหรับปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน มีละครประเภทSitcom อีกหลายเรื่อง เช่น นายบ่าวเจ้าปัญญา เหตุเกิดที่สน. รุ่งหนึ่งตึกห้าหน้าเค็ม สามหนุ่มสามมุม บ้านแตกสาแหรกไม่ขาด คู่ซิ่นซูลมุน โสดยกกำลังสาม ม่ายคะ ว้าวุ่น ครอบครัวนี้คงกระพัน เป็นต้น

ในการนำเสนอละครรูปแบบSituation Comedy นี้ มีจุดเด่นคือ อาจจะช่วยเป็นช่องทางที่จะสามารถนำเหตุการณ์ปัจจุบันต่างๆ เข้าไปนำเสนอในละครได้ ในขณะที่เดียวกัน ก็มีจุดด้อย คือ จากความจำกัดในด้านเวลาที่จะต้องนำเสนอแบบจบในตอน อาจจะทำให้ผู้ผลิตไม่สามารถที่จะสะท้อนปัญหาที่ซับซ้อนมากๆ ออกมาได้

ถึงแม้ว่าละครแบบ Situation Comedy ซึ่งมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อยดังที่กล่าวมาข้างต้น รูปแบบของละครแบบนี้ก็ยังคงได้รับความนิยมจากผู้ผลิตละคร โดยในแต่ละเรื่องของละครก็จะมีเนื้อหาแตกต่างกันออกไป เช่น เหตุการณ์เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา สถานที่ทำงาน หรือ ครอบครัว เป็นต้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า เนื้อหาของละครSituation Comedy ในระยะปี 2536 เป็นต้นมามักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาชีวิตครอบครัว ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไป ลักษณะของครอบครัวได้กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ที่ต้องพึ่งพาอาศัยตนเองเป็นหลักสำคัญ ซึ่งแตกต่างจากครอบครัวไทยในสมัยก่อน ทั้งนี้เพราะครอบครัวของไทยในสมัยก่อนนั้น จะมีลักษณะของครอบครัวใหญ่หรือครอบครัวขยาย มีจำนวนบุคคลที่อาศัยรวมกันในครอบครัวเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา

พ่อ แม่ พี่ น้องและบุตรหลาน ก็จะอยู่ร่วมกัน หรืออยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน มีการพึ่งพาอาศัยกันในเรื่องญาติ รวมทั้งเพื่อนบ้านใกล้เคียงกันด้วย การปกครองดูแลลูกหลานก็เป็นในลักษณะช่วยกันดูแล อบรมสั่งสอนให้ลูกหลานอยู่ในบรรทัดฐานของสังคม ให้คำแนะนำ จนกระทั่งลูกหลานเติบโตขึ้น มีการแต่งงานและเริ่มชีวิตครอบครัวใหม่ ซึ่งในการเริ่มชีวิตครอบครัวใหม่ ยังมีที่ปรึกษาหรือการได้รับคำแนะนำสั่งสอนจากญาติผู้ใหญ่

แต่ในสมัยปัจจุบัน สภาพแวดล้อมต่างๆเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนแทบทุกด้านในเรื่องขนาดของครอบครัวนั้น ได้เปลี่ยนจากครอบครัวใหญ่เป็นครอบครัวเล็ก(ครอบครัวเดี่ยว) ความสัมพันธ์ ความผูกพัน ความใกล้ชิดกันในระหว่างเครือญาติลดน้อยลง ทำให้มีผลต่อบุตรหลานในรุ่นปัจจุบันที่มีโอกาสน้อยลงในการที่จะได้รับการอบรมสั่งสอนอย่างใกล้ชิดจากญาติผู้ใหญ่ เหมือนเช่นในอดีต

จากจุดนี้ จึงทำให้รายการละครโทรทัศน์ที่นำเสนอเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยสะท้อนสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น แนะนำแนวทางที่เป็นเสมือนข้อคิด คติเตือนใจแก่ผู้รับชมรายการ ตามบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ช่วยทำหน้าที่ถ่ายทอดสิ่งที่เหมาะสมและมีส่วนร่วมในการช่วยขัดเกลาสังคมทางอ้อมด้วย

เนื้อหาของละครแบบSituation Comedy ที่ได้รับความนิยมในระยะประมาณปี 2536 เป็นต้นมา มักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตครอบครัว หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและปัญหาครอบครัวของสังคม เนื้อหาแต่ละตอนมักมีคติสอนใจพร้อมทั้งสาระเบาสมองประกอบทุกตอนซึ่งให้เห็นปัญหาและทางออก แต่ยังคงลักษณะของSitcom คือ มีวิธีการเสนอแบบเบาๆ

สำหรับละครชีวิตครอบครัวในการนำเสนอแบบSituation Comedy ที่ได้รับความนิยมมากในปี 2537 ได้แก่ ละครเรื่องคู่ซิ่นขลุมนุ ทิ้งนี้ จากการสำรวจการรายงานข่าวของสื่อมวลชนหลายฉบับ พบว่า มีการเขียนวิเคราะห์ในคอลัมภ์ต่างๆ โดยสะท้อนให้เห็นถึงความนิยมละครเรื่องนี้ ดังตัวอย่างประกอบดังต่อไปนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก)

คอลัมน์ มองผ่านดาวเทียม หนังสือพิมพ์ข่าวสด 10 มีนาคม 2537

“สำหรับละคร “คู่ซิ่นชุลมุน” จัดเป็นละครเบาๆแนวครอบครัว เป็นเรื่องของสามี ภรรยาวัยทำงานที่มาใช้ชีวิตร่วมกันตามแบบแผนของสังคมยุคใหม่

เป็นละครที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และจุดเด่นนี้เองทำให้ละครเรื่องนี้ได้รับความนิยมแถมยังได้รับความนิยมอย่างสูง เรตติ้งดีโฆษณาแน่น เป็นละครที่ได้รับการกล่าวขวัญอยู่เรื่อยๆ”

คอลัมน์ บันเทิง TV. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 19 พฤศจิกายน 2536

“ละครคู่ซิ่นชุลมุน เป็น ซิดูเอชชั่น คอมมาดี้ ที่อาจกล่าวได้ว่า มีผู้นิยมอยู่ในเกณฑ์ดี”

คอลัมน์ ทรรศนะ 108 หนังสือพิมพ์วิญจักร 28 มกราคม 2537

“ยุคนี้มันต้อง “คู่ซิ่นชุลมุน” ละครที่ดีความยุคสมัยนี้ได้ดี จนเรารู้สึกได้ว่า เราสามารถเป็นส่วนหนึ่งของละครเรื่องนี้ ปัญหาต่างๆ นานาในเรื่องต่างๆ ก็เกิดได้ในชีวิตเรา และวิธีหาหนทางแก้ไข เราก็สามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน”

คอลัมน์ เวทีวิพากษ์ 12 กุมภาพันธ์ 2537

“คู่ซิ่นชุลมุน คู่ผิวเผินอาจเป็นได้แค่ความครั้นเคร่งนารักหลังข่าว แต่ถ้าลองพิจารณาลงไปให้ลึกกว่านั้น นี่คือการนำเสนอปัญหาที่ใกล้ตัวในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งสามารถจะเกิดขึ้นได้ทุกเวลา ด้วยสภาวะแวดล้อมการทำงานที่บีบรัดตัว ปัญหาความหงุดหงิดจากการจราจรที่ติดขัด ปัญหาจากเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเรื่องจุกจิกภายในครอบครัวที่หลายคนอาจมองข้ามไป

การนำเสนอที่เรียบง่ายไม่อ้อมค้อม กลายเป็นเสน่ห์ของละครชุดนี้ และการเลือกคาราที่มาเล่นก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม

สัญญา คุณากร กับอรพรรณ พานทอง นับว่าเล่นละครเรื่องนี้ได้เหมาะสมเข้าหากันอย่างไม่เคอะเขิน และจุดเด่นอีกประการหนึ่งคือ เป็นละครที่ไม่มีพิษมีภัย เรียกว่า หลังข่าวดูกันได้ทั้งครอบครัว

การคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้นถึงจุดคนดูละครให้ต้องติดตามและขบคิด บางครั้งคนเรามักจะมองข้ามความสำคัญของปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตประจำวันไป จนกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่อาจมีผลต่อครอบครัวในทางลบ

คู่ขึ้นชุลมุนจับเอาจุดนี้มาเป็นประเด็นแล้วเติมสีสันด้วยบทสนทนาและแทรกด้วยบทตลกจากคุณเขี้ยว และคุณแดง ชูรสให้ละครเรื่องนี้เป็นละครครอบครัวที่เด็กดูได้ผู้ใหญ่ดูดี”

คอลัมน์ละคร หนังสือพิมพ์มติชน สุดสัปดาห์ 11 มีนาคม 2537

“กล่าวคือ ละครเรื่อง คู่ขึ้นชุลมุน นี้เป็นละครประเภทซิทคอม (Situation Comedy) ที่มีลักษณะเป็นละครชุด และจบเป็นตอนๆ โดยมีตัวละครยืนโรงอยู่กลุ่มหนึ่ง และในแต่ละตอนจะมีตัวละครแขกรับเชิญแวะเวียนกันเข้ามาตามแก้กของแต่ละตอน

เอาแค่รูปแบบละครนี้ก็เล่นยากเสียแล้ว เพราะวิธีการดำเนินเรื่องนั้นจะต้องสั้น เร็ว กระชับ เรียกว่า ต้องขึ้นต้นเข้าสู่ไคลแมกซ์ และลงท้ายให้จบจบได้ในตอนเดียว

คาราที่เล่นก็ต้องมีฝีมือจัดจ้าน มิฉะนั้นจะชักพาอารมณ์คนดูให้ขมวดปมและคลาปมในเวลาสั้นๆ ไม่ได้

กล่าวเฉพาะในแง่นี้ ต้องขอชื่นชมสุราคารวะละครเรื่องนี้สักหนึ่งจอกก่อน ทั้งนี้เพราะละครเรื่อง คู่ขึ้นชุลมุนทำได้อย่างประสบความสำเร็จ”

คอลัมน์ สีสันสุดสัปดาห์ นิตยสารแพรว 16 สิงหาคม 2536

“Sit-Com เพิ่งเข้ามาในเมืองไทยได้ไม่นาน และหากจะเอ่ยถึงผู้จัดละครที่เป็นแถวหน้าของละครประเภทนี้ ก็คงหนีไม่พ้นบริษัทเอ็กแซ็กท์ ซึ่งมีคุณถกลเกียรติ วีรวรรณ เป็นกำลังสำคัญ

คราวนี้เราลองมาดูกันว่า Sit-Com แบบไทย (สไตล์เอ็กแซ็กท์) คืออย่างไร และอะไรคือสาเหตุที่ทำให้ละครประเภทนี้ได้รับความนิยมขึ้นมามาก จนโฆษณาเข้าเต็มในระยะเวลาที่ละครคู่ขึ้นชุลมุนออกอากาศไปได้ไม่กี่ตอน”

คอลัมน์บันเทิง TV หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

“แทบไม่น่าเชื่อครับว่า จนถึงวันนี้ยังมีจดหมายของท่านผู้อ่านแสดงความเสียย
ละคร คู่ซิ่นซูลมุน อย่างไม่ขาดสาย โดยเฉพาะ หนูนิค อรพรรณ พานทอง กับ เจ้าคู่ สัญญา
คุณากร รู้สึกว่าจะฝากความประทับใจให้แก่แฟนๆ อย่างไม่รู้ลืม

ไม่เชื่อลองอ่านความเห็นของผู้อ่านคนคุณละครท่านนี้ดูซิครับ

เรียน คุณแจ้วริมจ่อที่ดิฉันเขียนมาก็เพื่อจะเอ่ยถึงละครทางช่อง 5 เรื่องหนึ่งที
น่าเสียใจว่า ละครเรื่องนั้นได้จบไปแล้ว คือ คู่ซิ่นซูลมุน ดิฉันและเพื่อนๆ ขอฝากไปยังผู้จัด
ละครเรื่องนี้ว่า ขอให้นำมาเป็นละครใหม่ เพราะมีสาระได้แง่คิดหลายอย่าง โดยเฉพาะหนุ่ม
สาวที่เริ่มใช้ชีวิตคู่ มีการนำปัญหาตั้งแต่เล็กน้อย จนถึงสำคัญมาผูกเป็นเรื่องเป็นราว

สิ่งเหล่านี้ คนดูได้แง่คิดมากค่ะ แม้แต่เรื่องหยุมหยิมก็สามารถถ่ายทอดเป็นตอนๆ
ได้เป็นอย่างดี”

นอกเหนือจากการรายงานข่าวของสื่อมวลชนจะสะท้อนให้เห็นถึงความนิยมของ
ละครแล้ว ละครเรื่องคู่ซิ่นซูลมุนนี้ ยังได้รับรางวัลเมขลา ประเภทละครสั้นจบในตอนดีเด่น
ในการประกาศผลรางวัลผลงานดีเด่นทางโทรทัศน์ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2537 จากการจัดงาน
ของสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย (เดลินิวส์ : 14 มกราคม 2538) (รายละเอียด
ในภาคผนวก)

นอกจากรางวัลที่แสดงถึงคุณภาพของละครแล้ว เนื้อหาของละครยังมีจุดเด่นที่
แตกต่างจากละครชีวิตครอบครัวเรื่องอื่น กล่าวคือ ในขณะที่ละครหลายๆเรื่อง มีการนำเสนอ
เรื่องชีวิตครอบครัวนั้น โดยมากถ้าเป็นชีวิตครอบครัวที่แต่งงานกันมานานแล้ว การดำเนินเรื่อง
ก็มักจะเป็นชีวิตของตัวประกอบในเรื่อง แต่ถ้าเป็นตัวละครที่เป็นตัวเอกก็มักจะเป็นการเริ่ม
ต้นดำเนินเรื่องตั้งแต่การสร้างความสัมพันธ์กัน การร่วมกันฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เกิด
ความสมหวังในความรัก และตอนจบของเรื่องคือการที่ตัวละครได้แต่งงานกัน จากการที่ละคร
ได้นำเสนอตอนจบของเรื่องเป็นการสร้างความสุขสมหวังคือการแต่งงานนั้น มีผลต่อทัศนคติ
ของผู้ชมรายการที่มักจะเข้าใจว่า ความสุขและความสมหวังของคนเราก็คือ การได้แต่งงานกัน
ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การที่บุคคลเริ่มมีความสัมพันธ์ เริ่มรู้จักกัน ช่วยกันฝ่าฟันอุปสรรค

ต่างๆ เพื่อให้เกิดความสมหวังในความรักนั้น อาจจะถูกบดบังด้วยการได้แต่งงานกันหรืออาจจะไม่ได้แต่งงานกันก็ได้

แต่ในชีวิตจริงของชีวิตคนเรา การแต่งงานนับว่าเป็นการเริ่มต้นของเรื่องที่สำคัญในชีวิตเรื่องหนึ่ง ซึ่งยังอาจจะหมายถึงจุดเริ่มต้นของปัญหาที่หลากหลายที่จะตามมา ในการที่สามีและภรรยา จะต้องช่วยกันฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อประคับประคองชีวิตครอบครัวให้ผ่านพ้นอุปสรรคเหล่านั้นให้ได้ โดยในละครโทรทัศน์เรื่อง คู่ซิ่นซูลมุน เป็น การนำเสนอเรื่องของการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวคนรุ่นใหม่ตั้งแต่วันแรกหลังการแต่งงาน โดยมีตัวละครคือ โจ เป็นพระเอกและโม เป็นนางเอก ทั้งสองคนอาศัยอยู่กับพี่น้องของโมคือ พี่แดงกับ ไทโย มีเพื่อนบ้านคือ เค่นซัย กับหลานสาวคือ คีคี้ มีเพื่อนพระเอกคือ เขี้ยว

ในการดำเนินเรื่องของคู่ซิ่นซูลมุน เป็นการนำเสนอละครแบบจบในตอน ซึ่งก็มีการนำเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตครอบครัวในสภาพสังคมปัจจุบันเข้ามาสร้างเป็นบทละคร และบางตอนก็เป็นการนำเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสังคมมาเชื่อมโยงกับเนื้อหาของ การดำเนินชีวิตครอบครัวของละครซึ่งเป็นชีวิตครอบครัวที่มีทั้งความสุขและความซูลมุนตลอดจนความทุกข์ที่เกิดขึ้น และตอนจบของเรื่องก็จะเป็นการจบแบบHappy Ending

จากความสำเร็จของละครแบบSitcom เรื่องคู่ซิ่นซูลมุนที่ได้กล่าวมาแล้ว รวมทั้งลักษณะที่มีเอกลักษณ์แตกต่างจากละครชีวิตครอบครัวโดยทั่วไป และลักษณะของเรื่องราวที่ค่อนข้างใกล้เคียงกับความจริง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา วิธีการนำเสนอปัญหา และการแก้ปัญหาของละครโทรทัศน์เรื่องนี้เป็นอย่างไร รวมทั้งกลยุทธ์และวิธีการในการนำเสนอละครโทรทัศน์อย่างไร ตลอดจนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับรูปแบบในการนำเสนอละครโทรทัศน์ด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจประเด็นปัญหาชีวิตครอบครัวและวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในละครโทรทัศน์แบบSituation Comedy
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์และวิธีการในการนำเสนอประเด็นปัญหาชีวิตครอบครัวในละครโทรทัศน์แบบSituation Comedy
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเสนอปัญหาชีวิตครอบครัว กับ รูปแบบ Situation Comedy ของละครโทรทัศน์

ปัญหาคำถามวิจัย

1. ประเด็นปัญหาชีวิตครอบครัวและวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในละครโทรทัศน์แบบSituation Comedy มีลักษณะอย่างไร
2. กลยุทธ์และวิธีการในการนำเสนอประเด็นปัญหาชีวิตครอบครัว ในละครโทรทัศน์แบบSituation Comedy มีลักษณะอย่างไร
3. การเสนอปัญหาชีวิตครอบครัวกับรูปแบบSituation Comedyของละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

นิยามศัพท์เฉพาะ

- ละครโทรทัศน์ หมายถึง รายการที่นำเสนอการแสดงเป็นเรื่องราว โดยใช้การแสดงจากการกระทำและบทสนทนา เป็นตัวดำเนินเรื่อง มีเนื้อหาหลายประเภท และนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ ทั้งในรูปแบบต่อเนื่องหลายตอนจบหรือจบในตอน
- Situation Comedy หมายถึง ละครที่เกิดจากการสร้างความตลกขบขัน จากสถานการณ์ต่างๆ โดยมีการผูกเรื่องสร้างเหตุการณ์ให้เกิดปมขึ้น มีการดำเนินเรื่องที่รวดเร็ว จบเป็นตอนๆ มีนักแสดงสำคัญเป็นหลักชุดเดียว ไม่ใช่ฉากมากนัก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ จะเน้นการศึกษาวิเคราะห์ เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอละครโทรทัศน์ เรื่องคู่ซิ่นซูลมุน ทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในช่วงระยะเวลาที่ออกอากาศ(ช่วงเวลา Prime-Time 20.45-21.45 น.) ตั้งแต่เดือนมกราคม 2537- กรกฎาคม 2537 จำนวน 22 ตอน ทั้งนี้จะไม่รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการผลิต เช่น การเขียนบท เทคนิคการถ่ายทำ มุมกล้อง เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยนี้ จะสะท้อนให้เห็นประเด็นปัญหาชีวิตครอบครัวและวิธีการแก้ไข ปัญหาชีวิตครอบครัวในสังคมไทยปัจจุบัน ที่เกิดขึ้นในละครโทรทัศน์แบบ Situation Comedy
2. อาจจะนำผลของการวิจัยเกี่ยวกับ ลักษณะของกลยุทธ์และวิธีการในการนำเสนอละครโทรทัศน์แบบ Situation Comedy ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการผลิต ละครโทรทัศน์และผู้สนใจต่อไปได้
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบละครโทรทัศน์ Situation Comedy กับประเด็นปัญหาชีวิตครอบครัวได้นำไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวคิดหรือแนวทางแก่ผู้ผลิตละครที่สนใจจะผลิตละครแนว Social Comment ซึ่งเป็นละครที่ให้ประโยชน์ทางด้านการชี้้นำ การดักเตือนสังคมเพิ่มเติม นอกเหนือจากการให้ความบันเทิงเพียงอย่างเดียว